

Конференцији поводом 10 година од почетка агресије НАТО одржаној 23. и 24. марта 2009. у Центру Сава у Београду, присуствовало је, поред осталих, и око 230 гостију из преко 45 земаља са свих континената. Као и у најтежим данима 1998. и 1999. године, они су и сада изразили солидарност са Србијом и подсетили да је агресија НАТО била и остала злочин против мира и човечности. Дошли су да подсети да се не заборави, да се не понови, да из Београда упуте поруку мира. У дводневној расправи учествовало је преко 60 научника и аналитичара чији ће реферати бити објављени у зборницима на српском и енглеском језику у октобру 2009.

Непосредни циљеви агресије НАТО били су обарање легитимне власти у Србији (СРЈ) и одузимање Косова и Метохије од Србије – окупација, пренос државних функција на привремене органе, тобожњи преговори о статусу (у Бечу), једнострано проглашење независности, признавање. Покрајина Косово и Метохија је фебруара 2008. насилно, једнострано одцепљена од Србије без противно одредбама резолуције Савета безбедности УН, баш као што је и оружана агресија 1999. извршена без сагласности тог органа.

Тај рат највеће војне машинерије коју свет познаје вођен је на малом географском простору, али са глобалним циљевима. По нашем мишљењу, то су:

-Успостављање америчког војног присуства на Балкану као део стратегије војне експанзије на Исток,

-претварање НАТО из дефанзивног у офанзивни, из регионалног у глобални савез,

-Стварање преседана за употребу војне силе без сагласности Савета безбедности УН,

-Ревизија система међународног права успостављеног после Другог светског рата, наметање НАТО изнад УН и ОЕБС,

-Очување америчке доминације у Европи, спречавање економског повезивања Европе и Русије и војно заокруживање Русије,

-Легализација извоза, а по потреби, и оружаног наметања јединственог модела унутрашњег уређења, у складу са интересима и по рецепту САД.

Оружана агресија је настављена другим средствима. Пред Хашки трибунал је изведен читав државни и војни врх Југославије и Србије коме је, поред осталог, приписана и политика стварања „велике Србије“. Усаглашеном политиком САД/НАТО/ЕУ СР Југославија, жртва агресије, је избрисана са политичке мапе Балкана отцепљењем Црне Горе, такође, у фазама – државна заједница СЦГ (2003), тобожњи преговори, референдум (2006.). Државне институције као што су војска, дипломатија, службе безбедности, финансијски и банкарски систем су „реформисани“ по мери агресора, национална економија је уништена пљачкашком приватизацијом, директно или *by proxy*, успостављена је доминација корпорација из агресорских земаља. Какав такав приход од распродаје државне и друштвене имовине потрошен је кроз буџет. Савез српске елите од које је кључни део доведен или формиран на Западу и капитала из агресорских земаља, довео је до тога да је Србија тај мизерни приход од приватизације појела а себе лишила основних економских ресурса и полуга. Разореној и опљачканој земљи наметнут је дивљи, неолиберални капитализам какав не постоји нити је постојао у земљама колевкама капитализма. „Транзиција“ и „реструктурирање“ постали су универзални алиби за беду, сиромаштво, за армију незапослених. Интереси и приоритети САД и Запада проглашени су за приоритете Србије.

Отцепљење Косова и Метохије је дуго припремано. Након разбијања СФР Југославије, логика носилаца стратегије униполарног светског поретка, ширења НАТО-а на Исток и сузбијања растућег незадовољства исламских држава политиком САД на Би, водила је политици планираног слабљења и разбијања Србије.

Вимер: Агресија НАТО покриће за базирање Американаца на Балкану

То што српско-југословенска делегација није прихватила нити је могла да прихвати у Рамбујеу, појавиће се осам година касније у козметички прилагођеној, али суштински истој верзији октроисаног уставног акта у форми тзв. Ахтисаријевог плана на преговорима у Бечу. Ни тај акт, овога пута сервиран „демократском“ државном врху Србије (Тадих-Коштуница), српска страна такође није прихватила. Нити је могла да га прихвати.

Писмо-меморандум немачког политичара Вилија Вимера упућено канцелару Шредеру 2. маја 2000. године о политици САД коју су амерички високи представници изложили на конференцији савезника у Братислави крајем априла 2000. почиње управо тиме да су **Американци „тражили да се у кругу савезника што је могуће брже изврши међународно признавање независне државе Косово“.**

[\[1\]](#)

У истом документу Вили Вимер сведочи, како су амерички представници непуну годину дана након агресије, објаснили прави циљ. «Рат против Југославије вођен да би се исправила једна погрешна одлука генерала Ајзенхауера донета током Другог светског рата. Отуда је из **стратешких разлога** било потребно да се тамо (на Балкану, прим. Ж.Ј.) накнадно стационирају америчке снаге» - преноси Вимер канцелару Шредеру. Дакле, у питању су стратешки амерички интереси који захтевају распоређивање америчких војника. Притом, агресија НАТО је била потребна само као покриће за такво распоређивање. Ни речи о мисији «спречавања хуманитарне катастрофе» или «заштити људских прва» припадника албанске националне мањине.

У ствари, Американци су у Братислави обелоданили оно што је југословенска страна тврдила у време Рамбујеа, током и после агресије: Циљеви САД су војна окупација, премештање снага на Исток и Југо-Исток и стварање преседана. «**Јасно је да се ради о преседану на који се свако може позвати у свако доба и да ће се позивати**» - саопштили су сасвим отворено савезницима и тадашњим будућим савезницима у Братислави. Куда ће коришћење агресије на Србију као преседана одвести саме САД, а за њима и Европљане, какве ће то последице оставити, показују Авганистан од 2001. и Ирак од 2003.

На тој конференцији, којој су присуствовали шефови држава и влада, министри иностраних послова и одбране земаља кандидата за чланство у НАТО-у (Чешка, Словачка, Мађарска, Румунија, Бугарска, Естонија, Летонија, Латвија и др.) представници САД су упознали учеснике са својим стратешким циљем - да се ширењем НАТО-а на Исток «устпостави таква **просторна ситуација** између Балтика и Анадолије

(Турска) каква је постојала у време када је Римска империја била на врхунцу своје моћи». Амерички званични представници су ближе образложили улоге које у остваривању тог плана треба да имају Пољска, Румунија, Бугарска и Турска. Што се тиче Србије амерички представници су саопштили да «

Србију треба трајно држати изван европског развоја».

Како у светлости таквог америчког става треба разумети политику условљавања коју ЕУ спроводи према Србији, односно, колико је политика ЕУ према Србији (про)европска. Другим речима, ако Европа 10 година после агресије наставља да следи америчку политику према Србији, где је и да ли уопште постоји крај условљавања?

Све напред наведено, као стратегија САД према Балкану и Европи, записано је у писму-меморандуму познатог немачког политичара Вилија Вимера [\[2\]](#), упућеног канцелару Герхарду Шредеру 2. маја 2000. године.

[\[3\]](#)

У Европи више база него у доба хладног рата

Војна база «Бондстил» код Урошевца, највећа америчка војна база на свету изван САД, говори о начину на који САД исправљају «грешку» генерала Ајзенхауера од пре шест и по деценија. Као што је агресија НАТО 1999. године била корак ка распоређивању америчких војника на Косову и Метохији, тако је и «Бондстил» био први корак ка ширењу мреже америчких војних база према Истоку. Током 2007. перфектуирани су споразуми са Румунијом и Бугарском о отварању по 4 америчке војне базе у свакој од тих земаља. Напори за пријем Украјине и Грузије у чланство и друге активности САД и Алијансе – усмерене су ка комплетирању плана о «просторној ситуацији» из времена Римске империје. Шта су крајњи циљеви и где је крај војне експанзије САД и НАТО? Како објаснити зашто је данас у Европи више америчких војних база него што их је било у периоду када је хладни рат био на врхунцу. Ко угрожава капитализам и демократију, од чега се Европа брани милитаризацијом? Тешко се може прихватити да су то тероризам, или «снаге прошлости».

Кросланд: «ОВК оруђе за промену режима у Србији»

У свом писаном сведочењу Хашком трибуналу, јуна 2006., британски пуковник, Џон Кросланд, војни аташе Велике Британије у Београду у периоду од 1996. до 1999, поред осталог, тврди:

«Међународна заједница је подржавала КЛА/ОВК и они су то знали. Бил Клинтон, Ричард Холбрук, Мадлен Олбрајт су одлучили да дође до промена режима у Србији и да КЛА/ОВК треба да буде једно од оруђа да се то спроведе. Имајући то у виду, све резерве које сам ја, или било ко други, имао против КЛА/УЧК биле су без значаја. Став који је међународна заједница заузела у Рамбујеу 1999. био је усклађен са таквом политиком».

Сведочење Џона Кросланда има велику вредност и заслужује посебну пажњу. Пуковник Кросланд је био добро информисан и упућен у тематику о којој сведочи. Критичних година и до самог почетка агресије био је на највишој војно-дипломатској позицији, представљао је врло утицајну чланицу НАТО, која је уједно и једна од 5 сталних чланица СБ УН. Кросланд се посебно бавио проблемом Косова и Метохије где је много пута службено боравио. Уз све то, треба имати у виду традицију војног, дипломатског и обавештајног присуства Велике Британије у Србији и на Балкану, с једне стране, као и нераздвојну повезаност са одговарајућим структурама САД што је свакако од значаја и за процену вредности цитираног сведочења.

Наведени цитат, као и други извори, дају основа за следеће оцене и закључке: 1. Да је циљ политике САД после Дејтона био «промена режима у Србији», односно, свргавање са власти председника Слободана Милошевића; 2. Да су САД, ВБ, Немачка и неке друге земље Запада подржавале и помагале терористичку ОВК/КЛА; 4. Да су тзв. преговори у Рамбујеу били иницирани са истим циљем - ради «промене режима», а не ради изналажења компромисног политичког решења за статус Косова и Метохије што је био прокламовани циљ, и 5. Да су САД и друге утицајне земље Запада у своје хегемонистичке планове посредно увукле и Уједињене нације и ОЕБС (КВМ) руинирајући њихов углед и улогу међународног права, са свим последицама по будућност односа у свету.

«Када је нешто слично доживело Друштво народа, Други светски рат више није био тако далеко» - упозорава, готово драматично, Вили Вимер у свом већ цитираном писму канцелару Шредеру.

Анализирајући пажљиво сведочење Џона Кросланда, може се још закључити, да статус независности Косова и Метохије, утврђен у тзв. Ахтисаријевом плану и остварен једностраном декларацијом о отцепљењу 17. фебруара 2008. представља награду вођству терористичке ОВК за улогу оруђа у спровођењу одлуке о промени режима у

Србији, односно, резултат промене режима. Та фаза америчке политике настављена је новом: успостављање трајног војног присуства САД на Космету (Бондстил), експанзија америчких војних база према Истоку, односно, Русији, Каспију и Блиском Истоку и централној Азији. Само у Бугарској и Румунији, «Бондстил» је добио «друштво» од 8 нових америчких војних база – по 4 у свакој.

САД: Србију трајно искључити из европског развоја

Када је реч о самој промени «режима Слободана Милошевића», то, разуме се, није био крајњи циљ, већ само претпоставка успостављања пуне контроле САД над простором Србије и Црне Горе. То потврђује и већ цитирано писмо-меморандум Вилија Вимера о рату против Југославије као покрићу да се исправи грешка Двајта Ајзенхауера, накнадним распоређивањем америчких војника на Космету и на Балкану «из стратешких разлога». **«Србија треба трајно да буде искључена из европског развоја»** - је недвосмислен став америчких стратега саопштен савезницима априла 2000. у Братислави који Вили Вимер својим писмом преноси канцелару Шредеру.

Закључак да је амерички циљ био успостављање пуне контроле над простором Србије јасно потврђују ултимативне одредбе тзв. споразума из Рамбујеа. Тим одредбама је захтевано да се НАТО-у, односно, америчкој војсци, призна право на кретање, базирање, извођење војних вежби и других активности, као и право коришћења целокупне инфраструктуре на целој територији Србије, односно СРЈ. Све то без временских или било којих других ограничења и без накнаде. Да је тај **циљ непроменен** све до ових дана, сведоче садржине Споразума о транзиту трупа НАТО који је Министар за иностране послове СРЈ Вук Драшковић потписао са Генералним секретаром НАТО Јап де Хоп Схефером 2005. године, а посебно СОФА

[\[4\]](#)

споразума који је Председник Србије Борис Тадић потписао са државним секретаром Кондолизом Рајс, септембра 2006. године у Вашингтону.

Континуитет америчке политике из Рамбујеа је очигледан, као што је очигледно да се та политика у дужем временском периоду, дакле, и пре и после Рамбујеа, пре и после «демократских промена», спроводи на штету виталних националних и државних интереса Србије. Готово све оно што САД и НАТО нису успели да постигну ни притисцима у Рамбујеу, ни оружаном агресијом 1999. године, после 2000. године, корак по корак, постижу «сарадњом» са «демократском влашћу». Што се тиче америчког става о трајном искључивању Србије из европског развоја, тај став иако обелодањен са закашњењем од шест година [\[5\]](#), баца ново светло на политику бесконачног

условљавања за интеграцију Србије коју формално спроводи ЕУ, али којом, углавном, управљају САД. Технологија функционисања споја САД – Хашки трибунал – ЕУ према Србији веома јасно је демонстрирана у случају ССП (Stabilization and Association Agreement) који, иако је потписан пре више од годину дана, ЕУ још увек не примењује.

Циљ САД пре 10 година није био само да сломи Србију као препреку војној експанзији ка Истоку, већ да у Србији добију режим који ће тај циљ прихватити као свој и давати допринос његовом остваривању. Дакле, који ће у крајњој линији, бити укључен у остваривање империјалистичке политике САД и НАТО уопште, укључујући и спровођење дела те политике чија је суштина усмерена против интереса Русије. Таква америчка стратегија ни данас, 10 година после агресије и 9 година после тзв. демократских промена у Србији, није измењена, она се и даље спроводи.

Хартвиг: како је припреман рат

За разумевање политике Запада према Србији, укључујући и улогу Европске уније, значајно је задржати се на још једном писаном документу који је новијег датума, али једнако као и писмо-меморандум Вилија Вимера, не наилази на одговарајућу пажњу.

Ради се о писму високог немачког дипломате Дитмара Хартвига упућеног актуелном немачком канцелару Ангели Меркел, 26. октобра 2007. године [\[6\]](#). Хартвиг је, како истиче у том писму, провео више година у разним мисијама на Балкану, а 1998. и 1999. до почетка агресије НАТО, био је на дужности шефа Посматрачке мисије Европске заједнице (уније) на Космету, познате као ЕСММ (European Community Monitoring Mission). Посматрачка мисија Европске уније којом је Хартвиг руководио имала је своје тимове у Приштини, Косовској Митровици, Призрену, Ораховцу и Пећи. Од успостављања Мисије за верификацију ОЕБС-а (КВМ) октобра 1998. до почетка агресије НАТО, мисија Европске уније (ЕСММ) и мисија ОЕБС-а (КВМ) радиле су паралелно. Своје извештаје ЕСММ је слала централи Европске уније, а преко амбасада у Београду, и владама земаља чланица ЕУ. У свом писму канцеларки Меркел, Дитмар Хартвиг, поред осталог, наводи:

«Ни у једном извештају између краја новембра 1998. и евакуације непосредно пред избијање рата не помиње се да су Срби вршили веће или систематске злочине над Албанцима, нити се макар у једном једином случају говори о геноциду, или инцидентима/злочинима који су слични геноциду... Насупрот томе, стално се понављало

да, с обзиром на све учесталије нападе УЧК/ОВК на српске извршне власти, њихове безбедносне и снаге реда показују изванредну уздржаност и дисциплину. Јасан и стално понављан циљ српске администрације био је – да се што прецизније придржава одредаба споразума Милошевић – Холбрук и тако међународној заједници не пружи разлог за интервенцију». И даље у истом писму Хартвиг наводи:

«Постојале су велике 'разлике у перцепцији' између онога што су дипломатске мисије јављале својим владама/главним градовима и онога што су ове прослеђивале медијима, односно, јавности. Та неусклађеност може се разумети једино као део припрема рата против Југославије. Јер, није постојало оно што су неуморно тврдили, особито медији, али са ништа мањим интензитетом и политика. Сходно томе, до 20. марта 1999. **није било повода за војну интервенцију, те су тако све мере међународне заједнице које су тамо уследиле биле нелегитимне.**

«Колективно понашање земаља чланица ЕУ пре и након избијања рата (агресије НАТО, прим. аут.) свакако даје повода за озбиљну забринутост, зато што је истина изостала, а веродостојности међународне заједнице нанета штета».

«Накнада муслиманском свету» преко српских леђа

«Американци су испланирали сукоб на Балкану са циљем да одврате Европљане од помисли да НАТО више није потребан» - рекао је Вили Вимер још 2001. у свом интервјуу немачким медијима. Он, такође, сматра да су САД својом политиком на Балкану, пре свега, подршком Муслиманима у Босни, а потом и Албанцима на Косову и Метохији, настојали да понуде муслиманском свету врсту накнаде због произраелске политике на Блиском Истоку. »Они користе Балкан да надокнаде неуспехе у арапско-израелском сукобу» - каже Вили Вимер.

Војни резони се увлаче у срж политичког одлучивања САД, НАТО и ЕУ са свим последицама по систем парламентарне демократије, привреду и друштвене односе.

Америчко признање да је напад на Југославију представљао преседан који ће се користити «кад год буде потребно» потврђује оцену да је агресија 1999., без одобрења Савета безбедности и кршењем основних принципа међународног права представљала

увод у глобални интервенционизам. То је био суштински значајан корак ка претварању НАТО у силу изнад права која може да наступа без одобрења, па чак и супротно одлукама и принципима Уједињених нација. Агресија НАТО 1999. године и самит у Вашингтону априла исте године, означили су крајњи домет стратега униполарног света. Од тада ће постати све теже заступање концепта униполарности међународних односа и америчког империјализма као бољег од других у историји.

Период припрема и извођења оружане агресије на Србију (СРЈ), као и време непосредно после тога, на ширем европском и глобалном плану био је карактеристичан по дезоријентацији и немоћи Русије Бориса Јељцина, преокупираности Кине, Индије и других утицајних земаља «трећег света» унутрашњим развојним плановима, или специфичним националним и државним приоритетима. У међувремену, током протекле деценије, дошло је до значајних промена. НАТО је, истина, наставио и наставља експанзију ка Истоку, али је истовремено у озбиљним тешкоћама, нарочито у Авганистану и Ираку, јављају се како тихи унутрашњи, тако и спољни отпори концепту НАТО као глобалног жандарма. Политику агресивног ширења на Исток неке чланице НАТО-а виде као извор нестабилности и неповерења у односима са Русијом. Противљење Немачке и Француске пријему Украјине и Грузије у чланство, неслагање са тајмингом војних вежби у Грузији – то потврђују. На глобалном плану утицај и улога Русије су ојачали, конституисан је Шенгенски савез, ојачан ЦИС, појавиле су се нове економско-политичке групације као што су РИК, БРИК, АЛБА. Свим тим чиниоцима је заједнички интерес успостављање мултиполарних односа, јачање улоге Уједињених нација и принципа међународног правног поретка заснованог на Повељи УН и супротстављање политици силе, хегемонизма и империјализма. Уз све то, чини се да је глобална криза теже погодила САД и Запад, него друге велике земље као што су Русија, Кина, Индија. Све то указује да је дошло до значајних померања у распореду политичке, економске, па и војне моћи што је у великој мери ограничило доминацију и унилатерализам САД. Све анализе указују да се тренд мултиполаризма незадрживо наставља.

Зато се за америчке и НАТО стратегије данас поставља питање да ли концепт ширења НАТО-а и његовог претварања у светског жандарма како је замишљен пре готово две деценије и даље има смисла, односно, да ли је то прави одговор тренду мултиполаризације светских односа? За Србију и за Балкан је од посебне важности да дођу до одговора на питање како Вашингтон и Брисел планирају да заврше «незавршене послове на Балкану» започете пре две деценије – методама из истог или неког новог арсенала? А ту се, пре свега, имају у виду ситуације у БиХ и на Косову и Метохији. У оба случаја решења се српском народу намећу силом и уценама. За решења и у БиХ, поготову, на Космету, њима је неопходан пристанак Србије. То је услов накнадне легализације силом наметнутих решења. Зато је више него извесно да ће руководство Србије бити изложено новим притисцима и уценама, понудама и комплиментима само да би прихватило суштину насилних решења. Притом, страни фактори ће свакако обилато

користити тешку економску и социјалну ситуацију у Србији не би ли приволели руководство на нагодбу («територије за развој», или «кооперативност за бољи живот»). Да би се спасило социјалних немира, руководство ће тражити нове «повољне» кредите. САД ће за узврат тражити уступке око Космета (за почетак, реинтеграцију Северног дела Покрајине), притисак на Републику Српску да прихвати даљу унитаризацију БиХ, односно, суштинску ревизију Дејтона, брже укључивање у НАТО. Каква је улога недавно одобрених великих кредита ММФ који су коинцидирани са посетом америчког потпредседника Јозефа Бајдена Србији када и званичници у Београду изјављују да тих кредита не би било без добре воље америчке администрације.

Хенри Кисинџер: Рамбује је изговор за бомбардовање

Бивши амерички државни секретар Хенри Кисинџер овако је прокоментарисао тзв. преговоре у Рамбујеу:

«Текст из Рамбујеа којим се захтева стационирање трупа НАТО на целокупној територији Југославије, био је провокација. То је био изговор за отпочињање бомбардовања. Докуменат из Рамбујеа је био такав да га ни један Србин не би прихватио. Овај ужасни докуменат никада није требало да буде презентиран»...

О тзв. Споразуму из Рамбујеа често се говори, износе се различита мишљења, потежу многа питања, али је чињеница да је сама садржина широј јавности недовољно позната. То није случајно јер, с једне стране, тако се чува имиџ аутора и ултимативна природа тог «ужасног документа», а с друге стране, оставља могућност за свакојаке коментаре, без обавезе коментатора да своје оцене поткрепе конкретним цитатима. Једину целовиту и аргументовану анализу Рамбујеа до сада дао је професор Ратко Марковић. [7]

Од мноштва одредби текста из Рамбујеа које илуструју његову ултимативну природу, концепт капитулације и окупације, овде ћемо цитирати само две. У тачки 21. „Прилога Б” тзв. Споразума из Рамбујеа, поред осталог је предвиђено:

„У извршавању своје власти на основу овог поглавља НАТО је овлашћен да затвори појединце и да их што пре преда одговарајућим званичницима“ [8].

Ово је сведочанство да је у Рамбујеу тражен потпис државних представника на документу којим се предвиђа да НАТО војници на територији Србије (СРЈ) имају права да у свако доба, на сваком месту, арбитражно, без икаквог образложења, или процедуре, могу лишавати слободе било којег грађанина Србије (СРЈ) и држати га без временског ограничења. Наводна „обавеза“ да ће „појединце“ након што их лише слободе „што пре предати одговарајућим званичницима“ слаба је утеха, поготову што НАТО војници у Србији уживају дипломатски имунитет, екстериторијалност, и никоме не одговарају ни кривично, административно, или у грађанском поступку.

Друга одредба која показује природу и логику окупационог концепта тзв. споразума из Рамбујеа садржана је у тачки 15. истог „Прилога Б“, а гласи:

„Стране ће на прост захтев ставити на располагање све телекомуникационе службе, укључујући радио емисионе, потребне за операције које одреди НАТО. То укључује право на коришћење средстава и служби према потреби за осигурање комуникација, укључујући право на употребу целог електромагнетног спектра, бесплатно“.

Амерички аутори документа су овим захтевали да Србија прихвати право НАТО да у свако доба заузме и користи све таласне дужине свих радио и ТВ станица, од оних које користе домаћа војска, полиција, здравствене и метеоролошке службе, до радио и ТВ канала приватних и јавних радио и ТВ станица. Цео електро-магнетски спектар који у свакој земљи представља прворазредни национални ресурс. На „прост захтев“, не каже се ни коме се захтев упућује, ни да ли је писани, или усмени, што би могло да значи да патрола НАТО војника једноставно ушета у ТВ студио јавног сервиса, суспендује текући програм и почне да емитује своје снимљене, или програме у живо. Без претходне најаве, временског ограничења и без накнаде.

Ово су само, две од више стотина одредаба у тексту тзв. споразума из Рамбујеа које илуструју познату, али повремено оспоравану оцену, да је у Рамбујеу захтевано да Србија, односно, СР Југославија, потпишу капитулацију и да прихвате војну окупацију читаве територије, не само Космета. Једноставно, САД у Рамбујеу нису желеле никакав споразум већ искључиво повод и оправдање за агресију са глобалним циљевима. САД су тражиле „повод за бомбардовање“ – оценио је Кисинџер.

Србија је тако била прва жртва политике ширења НАТО на Исток и претварања НАТО-а у инструмент глобалне доминације САД.

Имајући све то у виду, а ослањајући се, још снажније данас него у прошлости, на универзалне принципе међународних односа, судбински је значајно да Србија инсистира на: а) поштовању и целовитој примени усвојених међународних докумената – Дејтонског споразума и резолуције Савета безбедности УН 1244; б) да ни једним чином, изричито или прећутно, не призна промене засноване на насиљу и кршењем међународног права; в) да одбије сваку понуду трговине државном територијом, укључујући асиметричне, прикривене нагодбе; г) да инсистира на томе да се решења за сва отворена питања траже дијалогом, у оквиру важећих докумената и под мандатом УН.

□ «Чини се да је америчка страна свесна и спремна да у глобалном контексту ради остваривања својих циљева поткопа међународни правни поредак који је настао као резултат Другог светског рата. Сила треба да буде изнад права. Тамо где међународно право стоји на путу, треба га уклонити».

Тако је Вили Вимер у свом писму од 2. маја 2000. канцелару Герхарду Шредеру оценио концепт који су амерички представници изложили савезницима на конференцији у Братислави одржаној априла 2000.

«Начин размишљања који апсолутно води рачуна само о својим интересима, може се само назвати тоталитарним» - закључио је Вимер.

Дробљење Србије се наставља

Дробљење Србије није завршено. Новим статутом Војводине ова покрајина се промовише у државу у држави. Привремено су примирени сепаратисти у јужним српским општинама, Рашкој. Најављују се уставне промене ради наводне регионализације. У суштини, феудализација ресора у Влади преноси се и на феудализацију државне територије. Србија је на путу да буде претворена у конфедерацију покрајина. Тиме плаћа данак изборним нагодбама и «европеизацији» као «једином путу».

НАТО који чини главнину КФОР-а није спречио погром Срба 17. до 19. марта 2004. године, није осигурао безбедно окружење и услове за повратак око 220.000 протераних Срба и других неалбанаца, нити је дозволио враћање контингента Војске и полиције Србије иако је то уговорено Кумановским споразумом и потврђено резолуцијом СБ УН 1244. Очигледно је да у руководству НАТО-а и владама земаља чланица није постојала, нити данас постоји политичка воља да се спроведе резолуција СБ УН 1244. Та политичка воља не постоји ни од тзв. Демократских промена у Србији октобра 2000. Она је и даље на страни сепаратистичко-терористичке врхушке у Приштини, а не на страни Србије и српског народа.

Независно од питања статуса Косова и Метохије Србија мора (!) унапређивати досадашње односе и сарадњу са САД и НАТО – поручује државни врх. Један од војних руководилаца по повратку из посете Пентагону, изјави да се војна сарадња Србије и САД нормално наставља! Други представник Владе ових дана поносито саопштава да су САД као доказ свог пријатељства доделиле Србији један милион долара војне помоћи! Остаде нејасно да ли је тим оценама обухваћена и далеко већа помоћ за формирање војске независног Косова! Уочи посете америчког потпредседника Џозефа Бајдена, српски државни врх је најавио «окретање нове странице у односима са САД», поручује да не можемо бити таоци разлика у односима са САД. О каквим разликама је реч – у погледима на коришћење космоса, на проблем глобалног загревања, или о Космету и судбини Србије!

САД: Политика слабљена Србије

Из искустава и сазнања стечених током протекле две деценије, из стања и проблема са којима се Србија суочава данас намеће се оцена да је политика САД током протекле две деценије била усмерена на разбијање српског народа и на слабљење Србије. Ево неких подсећања: САД су оптужиле Србију за наводно великодржавље; подржале су сецесију Хрватске и офанзиву «Олуја» чији је основни циљ био протеривање Срба; САД су извршиле притисак на Изетбеговића да одустане од потписаног Кутиљеровог плана 1992. чиме је спречена примена мирног решења после чега је уследио грађански рат; у том рату САД су активно помагале наоружавање Изетбеговића кршењем ембарга УН и пребацивање муцахедина и терориста са Истока у БиХ; САД су прихватиле терористичку ОВК за партнера и пружале јој подршку и помоћ; Вашингтон је иницијатор лажних преговора у Рамбујеу 1999. и Бечу 2007. чији су циљеви били жигосање Србије као стране која се супротставља наводним компромисима, припрема оружане агресије на Србију, односно, једностране сецесије Косова и Метохије; САД су кључни чинилац политике условљавања коју формално спроводи ЕУ; Вашингтон је спонзор међународног признавања једностране сецесије Косова и Метохије, на једној, и ревизије Дејтонског споразума, односно, укидања Републике Српске. САД су колевка антисрпске

пропаганде и сатанизације српског народа. «Бацити Србе на колена», «не допустити да Срби поново постану политички фактор на Балкану», «истерати ђавола из српских очију» - само су неке од јавно изрицаних теза високих представника САД.

Вољно или невољно, политику слабљења Србије су следиле, или се, зарад сопствених интереса, у томе активно ангажовале, кључне европске земље, а пре свих, Велика Британија, Немачка, Француска, као и Ватикан. Колико у политици слабљења Србије има аспеката реваншизма, а колико рационално одмерених интереса односних земаља, колико Србију користе као монету у међузападним нагодбама, као и у односима Запада и исламског света, свакако јесу питања за анализу, али тешко да би се могло закључити да су најважнија. За Србију је кључно – прво, да политика САД и Запада није стихижна нити последица «погрешне политике претходног режима», на који год се режим циљало; друго, да је таква политика довела до озбиљног друштвеног и економског заостајања Србије; и треће, да Србија треба да нађе начин како да убрза свој развој, смањи заостајање и поново пређе у вођство. Остајање на истом или мало другачијем држању, понављање заклетве «да са твог пута не скренемо» водило би даљем фаталном губљењу времена, заостајању, а можда и агонији.

Већ низ година осећа се потреба за преиспитивањем политике, посебно спољне, како би се ускладила са националним и државним интересима и променама у току последњих 10 година. Основно питање јесте – шта Србија треба и може да предузима да би подигла морал народа и покренула економски, технолошки, културни и политички развој. У том смислу, мишљења смо, да би било би потребно да Србија пресабере своје унутрашње ресурсе – економске, природне, људске, научне, гео-политичке – и да их активира. Уз то, неопходно је да се ослободи психологије немоћи, комплекса кривице или зависника. У спољној политици било би потребно:

1. Градити уравнотежене економске, политичке и војне односе са свим важним међународним чиниоцима; унапредити сарадњу са свим земљама које то желе на основама суверене равноправности, независности и узајамности интереса. Са посебном пажњом развијати свестране односе са оним земљама и организацијама које подржавају суверенитет и територијални интегритет Србије. Односи са Русијом, Кином Индијом и другим традиционално пријатељским земљама, без обзира на реторику па и одређени реални напредак, и даље су дозирани и селективни, у суштини, другоразредни. Те земље, не само што не постављају политичке услове за сарадњу, већ дају значајне олакшице и подржавају суверенитет и територијални интегритет Србије. У српском је интересу да се према тим земљама постави отвореније и далеко активније, и да на тај начин обезбеђује далеко бржи економски развој земље.

2. Политику активне неутралности коју је утврдила Народна скупштина подићи на ниво једног од основних принципа Устава. Имајући у виду економске, енергетске и тржишне потенцијале чланица Покрета несврстаних земаља, њихово учешће у Групи 20 за решавање светске кризе, а посебно принципијелну подршку огромне већине Покрета суверенитету и територијалном интегритету Србије, размотрити иницијативе да се Србија врати у пуноправно чланство Покрета.

3. Односима са ЕУ треба прићи са више достојанства, а то значи као обостраном, а не једностраном интересу Србије, поготову не као привилегији или награди за лепо понашање. Чланство у ЕУ је легитимни циљ, али не једини, нити по сваку цену. За Србију је прави циљ достизање европских стандарда у продуктивности, технологију, заштити природне околине и другим областима. То је суштина. Да ли ће и када постати пуноправна чланица ЕУ не сме бити опсесија. Идеализовање ЕУ, везивање судбине земље и нације за ЕУ је кратковида политика. Јавна лицитирања годинама и датумима за поједине етапе приближавања ЕУ су неозбиљна и штетна за Србију јер не воде рачуна о достојанству, већ иду на руку уцењивању и понижавању нације и државе.

4. У односима са суседима одбацити тезу «асиметричне одговорности» за грађанске ратове, ослободити се дефанзиве и комплекса а праксу једностраних концесија заменити стриктном применом принципа реципроцитета. Утврдити јасну стратегију ангажовања државе у заштити људских права Срба у свим бившим југословенским републикама у складу са европским стандардима.

5. (До)садашњи односи Србије са САД и са НАТО нису засновани на принципима равноправности и уважавања виталних интереса Србије, већ на понижавању, наметању и грубом мешању у унутрашње послове Србије. **(До)садашњи српско-амерички односи, посебно војни, су префорсирани и неприродни**

. Односе са САД и НАТО нужно је поставити на основе поштовања суверене равноправности, независности и узајамности интереса водећи рачуна да ни један вид сарадње не буде у сукобу са виталним националним и државним интересима Србије и концептом уравнотежене спољне политике.

6. Сходно изложеном, војну сарадњу са НАТО-ом и САД треба замрзнути до даљег. Војна сарадња треба да дође као круна пријатељства и међусобног поверења што у односима са САД и НАТО није случај због њихове подршке илегалној независности Приштине, односно, због јасног притиска да се изврши ревизија Дејтонског споразума и укине Република Српска.

7. Подржати појединачне иницијативе за накнаду штете (као што је, на пример, иницијатива Општине Варварин). На владином нивоу покренути преговоре о накнади ратне штете изазване агресијом 1999, посебно употребом забрањених оружја као што су пројектили са осиромашеним уранијумом, касетне и графитне бомбе.

8. С обзиром да резолуција СБ УН 1244 (1999) има трајни значај и да њену важност нико не доводи у питање, потребно је Савету безбедности УН поднети Меморандум о обавезама УНМИК-а и КФОР-а које још увек нису извршене и затражити њихово извршавање. Ево важнијих неизвршених обавеза:

- безбедно окружење и слобода кретања за све на Космету
- демилитаризација и разоружање
- слободан и безбедан повратак око 220.000 протераних Срба
- расветљавање судбине убијених, отетих и несталих
- враћање договорених контингента војске и полиције Србије

9. Један од важних задатака спољне политике треба да буде неговање одговорног односа према пријатељима – државама, народима и појединцима који су своје пријатељство и солидарност исказивали у најтежим временима и који то и данас чине. Важан допринос томе треба да дају политичари, институције, медији, култура, образовање.

10. Да Влада припреми и поднесе **Извештај нацији о последицама употребе оружја са осиромашеним уранијумом** током агресије НАТО-а

1999. и План за спречавање даљих последица по здравље нације у будућности. Потребно је да се прекине «уранијумска тишина» која је штетна по Србију а одговара интересима НАТО и САД.

(Аутор је председник Београдског форума за свет равноправних)

[1] Актуелна питања спољне политикре, Београдски форум за свет равноправних, Београд, 2007, стр. 73-77

[2] У то време Вили Вимер је био члан Бундестага, члан Спољно-политичког одбора Будестага, портпарол ЦДУ за питања одбране и потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС-а. Вимер је данс посланик и члан Спољно-политичког одбора Бундестага

[3] Интегрални текст писма В. Вимера в. „Актуелна питања спољне политике“, Београдски форум за свет равноправних, Београд, фебруар 2007, стр. 73-77

[4] SOFA - Status of Forces Agreement

[5] Писмо-меморандум Вилија Вимера упућено канцелару Герхарду Шредеру 2. маја 2000. први је објавио Београдски форум за свет равноправних фебруара 2007. В. „Актуелна питања спољне политике“, Београд, стр. 73-77

[6] Београдски форум за свет равноправних је први дошао у посед тог документа једнако као и меморандума Вилија Вимера

[7] Зборник: Агресија НАТО, Клуб генерала и адмирала ВС, Београд 2008

[8] Dialogue, Volume 8, No. 29-30, Paris, Mars/Juin 1999, p. 241